

ACROCEPHALUS NA POHODU – TRETJI DEL

Acrocephalus on the move – part three

S pričujočo 123. številko revije *Acrocephalus* zaključujemo jubilejni letnik 25. Leto 2004 je bilo za slovensko ornitologijo nekaj posebnega, večkratni jubilej. Nismo obhajali le 25 let *Acrocephalus*a, pač pa tudi 25 let Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije in 10 let poljudne ornitološke revije *Svet ptic*. Razlogov za slavje torej dovolj, kar je bilo prijetno obeleženo tudi na I. Kongresu ornitologov Slovenije z mednarodno udeležbo. Res je, mednarodnost je dandanašnji ključna za uspešno raziskovanje in varstvo ptic, česar se pri reviji *Acrocephalus* zelo dobro zavedamo. Sredi leta 1999 smo namreč v trojni uredniški ekipi, Borut Štumberger, Primož Kmecl in Al Vrezec, skovali nov koncept *Acrocephalus*a, ki je temeljil na zbiranju in objavljanju ornitoloških prispevkov z območja JV Evrope in vzhodnega Sredozemlja. Skozi šestletno uredniško delo smo koncept razvijali in dodelovali skupaj z mednarodnim uredniškim odborom. Revija je iz nacionalne prešla v mednarodno, Evropi in svetu je odprla okno v bogati ptičji svet JV Evrope in vzhodnega Sredozemlja, prizadevnim ornitologom v regiji pa zagotovila ustrezno oporo pri njihovih raziskovalnih in varstvenih prizadevanjih.

Ob zaključku svojega triletnega urednikovanja naj se ozrem na prehojeno pot revije in ovrednotim ornitološke potenciale, ki jih lahko ocenim skozi objave v *Acrocephalus*u. Že v času Štumbergerjevega urednikovanja sta se kot ornitološko aktivnejši izkazali Slovenija in Hrvaška. V zadnjem triletnem obdobju pa sta se med pisci *Acrocephalus*a izoblikovali dve močni skupini ornitologov v Srbiji in Črni gori ter v Bolgariji. Nadalje so se s posameznimi prispevki v *Acrocephalus*u ornitološko odpirale tudi Bosna in Hercegovina, Makedonija, Grčija in Turčija. Objavljanje kakovostnih ornitoloških prispevkov je še vedno glavni kriterij pri sprejemanju del v objavo. Poti, kako priti do kakovostnih prispevkov, pa je seveda več. V svoji uredniški politiki nisem zagovarjal metode zavračanja prispevkov, pač pa sem se skupaj z recenzenti trudil avtorjem pomagati pri pripravi čimbolj kvalitetnih del. Zavaljo pomanjkljivega znanja in velikih potreb za varstvene aktivnosti na območju JV Evrope in vzhodnega Sredozemlja bi bila namreč pregreha zavračati prispevke s sicer dobrimi, a slabše obdelanimi podatki. Recenzenti so zato s svojim znanjem in natančnimi ter vzpodbudnimi napotki avtorjem prispevali levji delež pri končnih podobah objavljenih člankov.

Novodobno varstvo narave in ptic gleda na varstvene prioritete globalno. Ne gre torej za ohranjanje vrst v majhnih reliktnih populacijah, ampak pa so tu pomembna populacijska jedra. Na območju JV Evrope je kar nekaj vrst s tovrstnimi populacijami, denimo pritlikavi kormoran *Phalacrocorax pygmeus*, kodrasti pelikan *Pelecanus crispus*, kostanjevka *Aythya nyroca*, pritlikava tukalica *Porzana pusilla*, kozača *Strix uralensis*, za katere velja neki širši evropski interes, da se na tem prostoru ohranijo. Drugače je z vrstami, ki dosegajo za evropske razmere manj pomembne populacijske velikosti, denimo gozdni jereb *Bonasa bonasia*, kosec *Crex crex*, veliki škurh *Numenius arquata*, katerih ohranitev je bolj nacionalnega kot internacionalnega pomena. Kot prebivalec območja JV Evrope pa bi se počutil osiromašenega, če bi denimo iz Slovenije izginil veliki škurh, čeprav je slovenska populacija z evropskega gledišča zares zanemarljiva.

Pomembno je, da se ohrani prav vsaka vrsta, zaradi okolja in ljudi, ki v njem živimo. Za to pa je potrebno ustrezno znanje. Toda vrst je preveč, da bi jih lahko preučili za zdaj še dokaj redki ornitologi v regiji. Rešitev je v medsebojnem sodelovanju, pomoč tujih ornitologov pa nam bo pri ohranjanju naših ptic prišla še zelo prav. Del te naloge je tudi poslanstvo revije *Acrocephalus*, ki je z mnogimi objavljenimi raziskavami z večnacionalno udeležbo dokazala, da je sodelovanje med ornitologi zelo pomembno. Ptice pač ne poznajo meja in po tem se moramo zgledovati tudi njihovi preučevalci.

Ob zaključku jubilejnega 25. letnika bi vam rad sporočil, drago bralstvo, da bom z novim letnikom 26 uredniško žezlo predal novemu uredniku dr. Primožu Kmeclu. Primož je kot član uredniške ekipe, ki je leta 1999 pripravljala razvojno vizijo današnjega *Acrocephalusa*, gotovo najprimernejši človek za uredniški položaj. Vesel sem, da se je odločil za ta korak in da bo nadaljeval tretji del zgodbe *Acrocephalusa* na pohodu. Napredek ob tem ne more izostati!

Za zaključek naj se še zahvalim ekipi, ki mi je pomagala pri ustvarjanju sleherne od 14 števil, ki sem jih uredil. Tu so člani uredniškega odbora, ki so me opozarjali na spregledane napake in predlagali nove rešitve, ki so revijo še izboljšale. Čistost jezika je bila v rokah Henrika Cigliča in Rogerja H. Paina. Z Jurijem Mikuletičem sva ob vsaki številki znova pilila ideje za obraz revije, naslovnico, in ob tem razdrla še kako ornitološko. Za sprotno reševanje oblikovnih zagat se zahvaljujem Jasni Andrić in postavljalcem revije iz *Camere d.o.o.* Zahvala gre tudi obema sourednikoma, Borutu Štumbergerju za vodenje skozi moje prve uredniške korake in Boštjanu Surini za priprave kazal vsebin. Nenazadnje pa naj se še posebej zahvalim tehničnemu uredniku Andreju Figlju za njegovo zares izdatno pomoč. Najino sodelovanje naj ocenim za več kot zgledno, saj mi je Andrej v marsikateri neljubi situaciji priskočil vedno na pomoč. Vsem hvala za triletno zgodbo, ki sem jo pisal z vami!

AL VREZEC